

HAYATIN GAYESİ

ASIYE TÜRKAN

**«Biz, hakikaten insanođlunu Őan ve Őeref
sahibi kıldık.**

**Onları, (çeŐitli nakil vasıtaları ile)
karada ve denizde taŐıdık; yine
kendilerine güzel güzel rızıklar verdik;**

**Yine onları, yarattıklarımızın bir
çoğundan cidden üstün kıldık.»**

(İsra Suresi 17/70)

KUR'AN'İ PERPEKTİFTEN İNSAN

◉ İMAM MATURİDİ;

- ◉ İnsan fiilleri, yaratma yönünden Allah'a, kazanma yönünden kişiye ait olup, insan hür iradesiyle bunları seçmekte ve eyleme dönüştürmektedir.
- ◉ Bu durumda Allah'ın fiilleri, insanın seçmesi sonunda yarattığı anlaşılmaktadır.
- ◉ İnsanın ahlaki sorumluluğu da bu seçme hürriyetinden kaynaklanmaktadır

- **Ahlak; Bir şahsın hayatında ve ya toplumda etkin olan davranış düzenidir.**
- **Ahlak; Yol ve yardım bilgisidir.**
- **Ahlak; Davranış bilgisidir.**
- **Ahlak; Toplumda önemli unsurlar; Dil ve Ahlak kurallarıdır.**
- **Alışkanlıklar sonucu karakterler oluşur.**
- **Ahlak; insanın karakter haline gelmiş davranışlarıdır.**
- **Alışkanlıklar hayatı bazen kolaylaştırır, bazende zorlaştırır. İnanmaya engel bile olabilir.**

- İnsan yetiŒme s¼recinde sadece nesnelere ve Œeyleri değil, aynı zamanda neyin nasıl yapılacağını da öğrenir.
- Nasıllığın öğrenilmesi yani yol ve yordam bilgisi, kitaplardan öğrenilmez.
- Bizzat görerek ve yaŒayarak elde edilir.
  - Onun için;
  - Ahlak ferdidir.
  - Ferde aittir.
  - Fertte gerçekteŒir.

○ **Ahlakın kaynağı; Nakil ve Akıldır.**

**“ (Resulum) Biz seni alemlere rahmet olarak
gönderdik. „**

ENBİYA 107

«Sen büyük bir ahlak üzeresin»

KALEM 4

**“ Andolsun ki,Resulullah'ta sizin için Allah'a ve ahiret
gününe kavusmayı umanlar için ve Allah'ı çok
zikredenler için mükemmel bir örnek**

(üsve-i hasene) vardır. „

AHZAB 21

**Hz. Aişe Annemiz;
“ O’nun ahlakı Kur’an-dır. ,,
derken;
“ Beni Rabbim terbiye etti ve en güzel
şekilde terbiye etti. ,,
buyurması ahlakın kaynağının
Allah’u Teala olduğu apaçık ortadadır.**

**“ Biz insana doğru yolu gösterdik;
artık o ister minnettar kalsın,
ister nankörlük etsin. „
(İnsan suresi 3)**

**Buyuran Rabbimiz,
insanın insanca hayatını dostoğru yaşaması sonucu
insanlaşacağını,
diğer varlıklardan üstün olup hürleşeceğini
belirtmiştir...**

SORUMLULUK BİLİNİCİ

“Siz Ey İmana Ermis Olanlar!

*Derin bir duyarlılıkla Allah’a karşı sorumluluğunuzun
hakkıyla bilincinde olun ve*

*O’na kendinizi yürekten teslim etmeden önce ölümün
sizi alt etmesine izin vermeyin. „*

AL-İ İMRAN 3/102

“Ey İman Edenler!

Akitlerinize vefalı olun. „

MAİDE 1

*Ahdine vefalı olmayanın imanı da
dini de olmaz.,,*

HADİS-İ ŞERİF

*“ Mü'minler birine söz verdikleri zaman
gereğini yaparlar.,,*

(BAKARA 2/177)

**Bu anlaşmaya uymak ancak imanla başlar,
Bu anlaşma ancak akılla idrak edilir.
Ve bu anlaşma ancak sabırla yerine getirilir.
Sözleşmeye uymanın sonucu da Allah'a karşı takvalı
olma kazancıdır...**

TAKVA:

Kur'anca, İslamca içte duyulan bir yaşam tarzıdır.

*„Verilen sözü yerine getirmek, takvalı olmanın
sonucudur. „*

(BAKARA 2/177 - AL-İ İMRAN 3/76)

**İM AN BİR AHİDLEŞME
(Mü'minler, Sadıklar)**

**İNKAR BU AHDİ BOZMADIR
(Kafirler, Fasıklar)**

«Allah'a karşı verdikleri sözü ve yeminlerin az bir paraya satanlara gelince, işte bunlar öteki dünyanın nimetlerinden asla nasiplenmeyeceklerdir.

Allah kıyamet günü onlarla ne konuşacak ne de onları temizleyecektir.

*Onlar için acı bir azap vardır.»
(AL-İ İMRAN 3/77)*

FEDAKARLIK ANLAYIŐI

- ◉ «Kendileri ona duydukları sevgiye rağmen yoksula, yetime ve esire yedirirler.

'Biz size ancak Allah'ın rızası için yediriyoruz, sizden ne bir karşılık istiyoruz, ne bir teşekkür.

Çünkü biz asık suratlı zorlu bir gün nedeni ile Rabbimizden korkuyoruz.'

Artık Allah onları böyle bir günün şerrinden korumuş ve onlara parıltılı bir aydınlık ve bir sevinç vermiştir.»

(İnsan suresi 76/8-11)

- **Dünyada her şeyin bir ölçüsü vardır. Sevginin ölçüsü de fedakarlıktır.**
- **Herhangi bir durumda fedakarlıktan söz edebilmek için ilk önce sevgi terazisini kurmak gerekir. Sevginin olmadığı bir yerde fedakarlıktan söz etmek mümkün olmaz**

HAYATA FARKINDALIK KATMAK

- **İnsan; inanan bir varlıktır. Çünkü yeryüzünde “ farkında olduğunun farkında olan” tek canlı türü insandır. İnsanı diğer yaratılanlardan ayıran özelliktir farkında olmak. Bu farkındalık insanı hayatın öznesi kılar. Hayatın öznesi olabilmek özgürlükle eşitir.**
- **Özgür olan insan, söz sahibi insandır.**
- **Özgür olan insan inanan insandır.**
- **Hayatın öznesi olabilmek; kendisinin, çevresinin, alışkanlıklarının, rahatının, geçmişten gelen yanlış bilgilerinin, gelenek ve göreneklerinin çevrelediği hayattan sıyrılıp yeni bir okuma ile hayatı dönüştürmek demektir.**

- **“Erkek veya kadın, kim Mü’min olarak iyi amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve onların mükâfatlarını yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz.”**
(Nahl 16 / 97)

ALLAH TASAVVURU

○ *“Ey iman edenler!*

Allah'tan korkun ve Onun emir ve yasaklarını uygulayın ve doğru söz söyleyin. Ki, Allah işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah ve Resulüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur.”

(33, Ahzab, 70-71)

- **Hz. Muhahmed (a.s.) şöyle buyurmuştur.**

“O halde dikkat buyurun!

Şüphesiz sözün en doğrusu Allah'ın Kitab Kur'an'dır. Yolun en hayırlısı da Muhammed (s)'in gösterdiği yoldur. İşlerin ve adetlerin en fenası da sonradan uydurulanlardır.

Çünkü sonradan uydurulan ve dine sokulan her şey, bida'at yani dinde bir yenilenme ve yeniliktir, yeni bir dindir.

Her bid'at da sapıklıktır ve her sapıklık da ateştedir.”

- **VAHİY'le inşa olmak isteyen insan, kelimeleri RABBİMİZİN BİLDİRDİĞİ şekilde en yalın ve saf haliyle okuyunca her insanın anlayabileceği ve zihninde oluşturabileceği kapasitede Kur'an'ın kolaylaştırıldığını; herkesin de kendi anladığından sorumlu olduğunu görür.**
- **Kimseye kaldıramayacağından fazlasını yük olarak vermeyen Rabbimiz, bize verilenle mutmain olmamızı ister. Bir nevi haddimizi bilmemizi ister.**

- Aynı zamanda hüküm çıkarmadan çalışmalarımızın da nasibini alacağımızı... Kendi çalışıp kazandıklarımızdan başkasına sahip olamayacağımızı da bildirir bizlere.
- Kısaca, Kur'an'la inşa olmamızı ister. Bizim kitaba uymamızı, kitabı kendimize göre uydurmamamızı ister.

NEBÎ - RASUL TASAVVURU

- Nebî, “*değeri Allah tarafından yükseltilmiş kişi*” anlamına gelir. Nebî olmak insanın elinde değildir. Allah bu makama getirdiklerine Kitap ve hikmet verir. En’âm 83 ve devamı ayetlerde Nuh’tan İsa’ya kadar 18 nebînin adı sayılmış, sonra şöyle buyrulmuştur:
- “Bunların babalarını, soylarını ve kardeşlerini de seçtik; onlara doğru yolu gösterdik.”

- **Sayıları 124 bin olarak rivayet edilen nebîlerden her biri, âyette adı geçen 18 nebînin ya babalarından ya kardeşlerinden ya da soylarındandır. Böylece kendine işaret edilmemiş nebî kalmamaktadır. Allah Teâlâ daha sonra şöyle buyurmuştur:**
- **“Onlar, kendilerine kitap, hüküm ve nebîlik verdiğimiz kimselerdir.” (En’âm 6/89)**

- **Nebînin değerini yükselten şey, Allah'tan vahiy almasıdır. Bir âyet şöyledir:**
- **“De ki: Ben de sizin gibi insanım; ama bana, ilâhınızın, tek bir İlâh olduğu vahyolunuyor...” (Kehf 18/110)**
- **Nebî, çok değerlidir. Allah Teâlâ, son nebisi ile ilgili olarak şöyle buyurmuştur:**
- **“Bu Nebî, müminler için kendi canlarından değerlidir, eşleri de analarıdır.” (Ahzâb 33/6)**

- **Nebîlik makam, resullük görevdir. Resul veya mürsel elçi anlamındadır. Elçi, kendinden bir şey katmadan birinin sözünü diğerine ulaştırmakla görevli kişidir.**

Allah Teâlâ şöyle buyurur:

- **“Resullere apaçık tebliğden başka ne düşer?”**

(Nahl 16/35)

- **“Ey Resul!**

**Rabbinden sana indirileni tebliğ et,
bunu yapmazsan onun resullüğünü yapmamış olursun.”**

(Maide 5/67)

- Allah, kendi sözlerini bize sadece resulleri aracılığıyla bildirdiği yani resulün sözü Allah'ın sözü olduğu için resulün helal kıldığı Allah'ın helal kıldığı, haram kıldığı da Allah'ın haram kıldığıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

- “Kendilerini koruma altına alan (Yahudi ve Hıristiyan)lar, bu elçiye, bu ümmi nebiye uyanlardır. Onu yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de yazılı bulurlar. O, onlara iyiliği emreder ve kötülüğü yasaklar. Temiz ve lezzetli şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar. Ağır yükleri ve üzerlerindeki bağları kaldırıp atar.

Kim ona inanır, onu destekler, ona yardım eder ve onunla birlikte indirilen nura uyarsa, işte onlar umduklarına kavuşurlar.”

(Araf 7/157)

- **Nebîlik unvandır; onlar 24 saat nebîdirler; ama 24 saat resul değillerdir. Âyetleri tebliğ ederken Allah ne indirmişse onu tebliğ eder, bir hata yapmazlar. Ama onlardan hüküm çıkarırken ve uygularken hata edebilirler. Çünkü uygulama, tebliğden farklıdır. Onların hatalarını bildiren âyetlerde resul kelimesi kullanılmaz**

- **“Fesubhânallâh! Ben Beşer Peygamberden Başka Bir Şey miyim?” (İsra, 17/93)**
- **“Bu elçinin özelliği ne ki? O da yemek yiyor, o da sokaklarda geziyor! Ona bir melek indirilse de birlikte uyarıcılık yapsa olmaz mı?” (Furkân, 25/7)**
- **“Muhammed, sadece bir resûldür (elçidir) . Ondan önce de nice elçiler gelip geçmiştir.” (Âl-i İmrân, 3/144)**

○ **“Ey insanlar!**

Allah’tan korkun.

Sakin şeytan sizi aldatmasın.

**Ben Abdullah’ın oğlu Muhammed’im. Allah’ın
kulu ve resulüyüm.**

**Allah’a yemin ederim ki beni, Allah’ın bana
verdiği makamın üstüne çıkarmanızı
sevmiyorum.”**

(Ebu Davud Edeb 9, Ahmed bin hanbel 3/153)

- **Peygamberimizin zevcesi olan Ümmü Seleme radiyallâhu anhâ'dan gelen bir rivayet şöyledir: Resûlullah, Ümmü Seleme'nin odasının kapısı önünde şiddetli bir kavga işitti ve dışarı çıkıp kavga edenlere şöyle dedi:**
- **“Şüphesiz ben de sizin gibi bir insanım. Zaman olur ki bana sizden iki hasım gelir de, biriniz haksızken diğerinden daha düzgün konuşmuş olabilir; ben de o düzgün sözleri doğru sanarak onun lehine hükmedebilirim. Binaenaleyh kimin lehine bir Müslümanın hakkı ile hükmettimse, bilsin ki bu hak ateşten bir parçadır; ister onu alsın, ister bıraksın.”**

Buhari, Hıyel, 10, Mezâlim, 16, Ahkâm, 20, 29, 31.